

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять перша

Стенограма пленарного засідання

28 липня 2023 року

Київ 2023

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять перша

Стенограма пленарного засідання

28 липня 2023 року

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(П'ятниця, 28 липня 2023 року)

Частина двадцять перша

Виступ Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. з нагоди Дня Української Державності	...7
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...9
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), парламентів та урядів її держав-членів про необхідність позбавлення російської федерації членства в ЮНЕСКО»	...10
«Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, парламентів та урядів країн Групи Семи, держав-членів Європейського Союзу та НАТО, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Міжнародного комітету Червоного Хреста, Незалежної міжнародної медичної гуманітарної організації «Лікарі без кордонів» щодо забезпечення обміну та повернення в Україну військовополонених захисників Маріуполя»	...16
Прийняття законів України:	
«Про реєстрацію доменних імен»	...17
«Про дерегуляцію порядку вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою України»	...17

Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо уніфікації до європейських та північноатлантичних стандартів процедур декларування військової техніки та інших товарів»	...18
Внесення змін до:	
пункту 32 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо особливостей ввезення на митну територію України товарів для потреб безпеки і оборони	...21
Митного кодексу України щодо особливостей ввезення на митну територію України товарів для потреб безпеки і оборони	...25
Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятих на пленарному засіданні Верховної Ради України 28 липня 2023 року законів України «Про внесення змін до пункту 32 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо особливостей ввезення на митну територію України товарів для потреб безпеки і оборони» та «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо особливостей ввезення на митну територію України товарів для потреб безпеки і оборони» та негайного направлення їх на підпис Президентові України	...26
Прийняття в першому читанні за основу із продовженням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад»	...27
Внесення змін до:	
Цивільного процесуального кодексу України щодо уточнення підстав перегляду рішення суду за нововиявленими обставинами у справах про встановлення дієздатності особи	...31

Кодексу України з процедур банкрутства щодо заходів, спрямованих на погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії	...31
Заява фракції політичної партії «Голос»	...32
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення умов провадження господарської діяльності в період воєнного(надзвичайного) стану в Україні»	...33
Прийняття Закону України «Про оптимізацію структури власності оператора газотранспортної системи України»	...35
Розгляд у другому читанні проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету України»	...39

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
28 липня 2023 року, 10 година 2 хвилини
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати! Відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою всі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформацію щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Я прошу всіх колег поважати прийняте українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, яка розміщена на робочому місці кожного з вас.

Шановні народні депутати, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Слава Україні! Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, вічна слава нашим захисникам і захисницям, які щодня у важких кровопролитних боях з агресором виборюють та захищають українську державність.

Я прошу хвилиною мовчання вшанувати світлу пам'ять наших воїнів, які віддали своє життя за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України. Вічна шана! Герої не вмирають!

Вшануємо також пам'ять всіх безневинних жертв російської агресії.

(Хвилина мовчання).

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, до слова запрошується Голова Верховної Ради України Руслан Олексійович Стефанчук (*Оплески*).

СТЕФАНЧУК Р.О., Голова Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні народні депутати України! Дорогі друзі! Сьогодні Україна вдруге у своїй новітній історії зустрічає День Української Державності. Ми започатковуємо, а точніше, утверджуємо традицію, закладену Президентом України Володимиром Зеленським 24 серпня 2021 року, коли було оприлюднено його Указ «Про День Української Державності», яка має понад тисячолітню історію, свої славні віхи і гідних синів та доньок, які і нині зі зброєю в руках воюють за нашу державу, її свободу, незалежність і територіальну цілісність. Я хочу, щоб ми були свідомими їхнього великого чину і оплесками подякували всім, хто сьогодні стоїть на передовій нашої боротьби із загарбниками (*Оплески*).

Шановні друзі, попри те, що сьогоднішнє свято є зовсім молодим, однак воно засновано на давніх і міцних традиціях українського державотворення, що беруть свій початок ще з часів хрещення Київської Русі. Так, саме тут, у Києві, у 988 році Київський князь Володимир Великий на стику Почайни і Дніпра хрестив киян, хрестив Київську Русь, історичною, географічною і культурною правонаступницею якої є виключно Українська держава.

Я хочу, щоб знаходячись у серці великої цивілізації, ми з вами усвідомлювали, що Україна – це древня і могутня держава, підвалини якої були закладені понад тисячу років тому. Так, українській державності не 32, не 33 роки, а понад тисячу років, і попри численні історичні намагання знищити, перервати чи присвоїти ми живі, ми будемо жити попри намагання заперечити історичні факти, які є непереможними, бо ми на своїй землі. Ми нікуди звідси не пішли і не підемо. Ми ніколи і нікому не скоримось. Ми не зазіхаємо на чуже, але і свого ми не віддамо. Немає жодних сумнівів, що однією з причин розв'язаної росією війни проти України є усвідомлення мстивими і ущербними ворогами, що без Києва, Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Софії, Лаври, Почаєва, Спасо-Преображенського собору в Одесі, Харкова, Запоріжжя, Кривого Рогу, без України загалом росія втрачає свою історичну суб'єктність. І вони там бісяться, бо не можуть змиритися з тим, що без України росії немає і не може бути. Без України руйнуються міфи про велику російську державність. І це важка історична травма для них, на яку наклалися складні особливості російських тоталітарних режимів. Не дає це російським прибудам змиритися з історичною правдою і почати будувати своє власне життя, відмовившись від того, щоб і далі красти, вбивати і грабувати.

Жорстока російська війна є продовженням знищення українства. Трагедії Запорізької Січі і Батурина, валуєвських циркулярів і емських указів про заборону української мови і всього українського, падіння Української Народної Республіки, голодоморів, винищення нашої інтелігенції, Соловків і Сандармоху. А далі було грубе і неприховане втручання у справи вже відродженої у 1991 році України, газова залежність, київські майдани, кривава Революція Гідності, захоплення росією Криму, окупація Донбасу, лютий 2022 року, коли ворог розпочав повномасштабне вторгнення. Буча і Бородянка, Волноваха і Маріуполь, Бахмут і Херсон – понад довгих півтора року повномасштабної війни і боротьби. І все це віхи нашої історії і боротьба за нашу державність. Ці віхи тримають наші минулі і сучасні герої, які дають впевненість, що ми обов'язково переможемо в розв'язаній проти нас війні, що ми, українці, самі будемо визначати своє сьогодні і майбутнє, що ми обов'язково станемо частиною великої європейської і євроатлантичної родини.

Шановні друзі! Будьмо гідними нашої історії майбутньої, як була гідною наша Ольга Харлан, яка своїм вчорашнім промовистим вчинком, без єдиного слова, із простягнутою в бік суперниці шаблею сказала все, що сьогодні в наших серцях і помислах. Я прошу оплесками подякувати Ользі Харлан та усім українським спортсменам за їхню незламну патріотичну позицію (*Оплески*).

Шановні колеги! Я прошу профільний Комітет з питань молоді і спорту спільно з Комітетом з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва відреагувати на цю ганебну провокацію проти нашої спортсменки, підготувати звернення до міжнародного співтовариства та якнайшвидше надати пропозиції для необхідних рішень парламенту.

Шановні колеги! Державність України – це вісь і сіль нашої землі. І ми обов'язково переможемо! Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Руслане Олексійовичу.
Потураєв – з процедури.

ПОТУРАЄВ М.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Вибачте за ці різкі слова, але в День Української Державності під час виступу Голови Верховної Ради України я, на жаль, не спостерігав належної уваги до цього свята і виступу пана Стефанчука. Тоді не слід дивуватися, що якщо немає поваги до самих себе в цій залі, то її немає в інших гілках влади і в народі до українського парламенту.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко Ірина Володимирівна. З процедури, Ірино Володимирівно.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Якраз наша фракція дуже уважно слухала виступ Голови Верховної Ради – першого серед рівних, і ми закликаємо, щоб до виступів усіх народних депутатів була увага в цій залі.

У нас є пропозиція, шановний пане Голово. Наша фракція зараз реєструє проект постанови про відставку міністра молоді та спорту пана Гутцайта, який зовсім нічого не робить для захисту українського спорту. Вибачте, коли вчора всі українці об'єдналися, щоб підтримати Ольгу, на сайті Міністерства молоді та спорту досі немає жодної реакції міністра. Ми закликаємо інші фракції...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це вже не з процедури, Ірино Володимирівно. Прошу завершувати виступ.

ГЕРАЩЕНКО І.В. І друге – з процедури.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пів хвилини, але з процедури.

ГЕРАЩЕНКО І.В. У порядку денному сьогодні в День Української Державності немає законопроектів, які були передбачені на початку, щодо московської церкви. Ми хочемо підтримати шановного Президента Зеленського, який абсолютно справедливо зазначив, продовжуючи шлях Президента Порошенка, що треба позбутися російської «духовної» залежності. І тому давайте сьогодні ми включимо до порядку денного законопроекти, які позбавляють московську церкву можливості нав'язувати цю кремлівську ідеологію...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Шановні колеги, я прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 223.

Проголосували за – 223, проти – 4, утрималися – 2. Все, як завжди.

Шановні колеги, ще раз звертаюся до всіх із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді України і не поширювати інформації щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи.

Шановні колеги, перелік питань, який був попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам надано. Переходимо до його розгляду.

Перше питання – проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), парламентів та урядів її держав-членів про необхідність позбавлення російської федерації членства в ЮНЕСКО» ([№ 9535](#)).

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про включення проекту постанови № 9535 до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 210.

Рішення прийнято.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від авторів запрошується для доповіді Голова Верховної Ради України Руслан Олексійович Стефанчук.

СТЕФАНЧУК Р.О. Шановні колеги, до вашого розгляду пропонується проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), парламентів та урядів держав-членів цієї міжнародної організації про необхідність позбавлення російської федерації членства в ЮНЕСКО».

Від початку збройної агресії російської федерації проти України армія держави-терориста цілеспрямовано здійснює знищення української ідентичності шляхом руйнування об'єктів культурної спадщини, включаючи об'єкти включені до списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Лише під час останньої масованої повітряної атаки на місто Одеса 23 липня були суттєво пошкоджені та зруйновані 29 пам'яток національного та місцевого значення, зокрема Спасо-Преображенський собор у центрі міста.

Такі дії держави-агресора роблять нелогічним і неможливим подальше її перебування серед членів Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки

і культури. Зважаючи на необхідність рішучої відповіді на протиправні дії російської федерації Верховна Рада України звертається до ЮНЕСКО, парламентів та урядів її держав-членів із закликом розпочати необхідні консультації для ініціювання позбавлення російської федерації членства в ЮНЕСКО та її органах, рішуче засудити злочини, вчинені російською федерацією проти культурної спадщини України, включаючи об'єкти всесвітньої спадщини, невідкладно направити в Україну місію для оцінки збитків, завданих російськими атаками на об'єкти всесвітньої спадщини, тощо.

Здійснення запропонованих у проекті постанови заходів, на нашу думку, сприятиме консолідації зусиль міжнародної спільноти з метою уникнення нових масштабних руйнувань об'єктів культурної спадщини на території України. Шановні колеги, я прошу вас підтримати цей важливий проект постанови Верховної Ради України.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслане Олексійовичу.
Від комітету Олександр Олександрович Мережко.

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! За дорученням Голови Верховної Ради України та відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України комітет на своєму засіданні 27 липня 2023 року розглянув проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), парламентів та урядів її держав-членів про необхідність позбавлення російської федерації членства в ЮНЕСКО».

Метою цього проекту постанови є прийняття Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), парламентів та урядів її держав-членів про необхідність позбавлення російської федерації членства в ЮНЕСКО у відповідь на варварське знищення державою-агресором об'єктів культурної спадщини на території України, у тому числі об'єктів, включених до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО відповідно до Конвенції про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини.

Росія – держава-агресор, є ворогом у тому числі і культури. Вона знищує культуру, вона є державою-терористом. Прошу підтримати цей проект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Олександр Олександровичу.
Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.
Дирдін Максим Євгенович, фракція політичної партії «Слуга народу».

ДИРДІН М.Є., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 132, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Леонову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Леонов Олексій, «Слуга народу». Будь ласка.

ЛЕОНОВ О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 135, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні народні депутати! Останні варварські атаки росії не зламують Одесу. Тисячі одеситів відразу після закінчення тривоги виходять на вулиці, щоб допомогти рятівникам розібрати завали, просто підтримати один одного. Сьогодні Одеса єдина як ніколи, вона згуртована навколо бажання перемоги, вона об'єднана навколо прагнення покарати винних у загибелі та пораненні мирних мешканців міста, у пошкодженні та руйнуванні будівель, які були окрасами та символами Одеси. Тому від імені всіх одеситів висловлюю підтримку основним посилам Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), парламентів та урядів її держав-членів. Державі, яка цинічно нищить об'єкти світової спадщини, не місце в організації, яка їх захищає.

Але викинути росію з ЮНЕСКО замало, як правильно зазначив наш Президент, якщо в держави-терориста та її керівництва найвищою цінністю є гроші, треба бити в болюче місце. Ми дякуємо нашим партнерам за допомогу. Ми знаємо, що не залишаємося сам на сам зі своєю бідною, але платити за відновлення культурних цінностей мають ті, хто їх руйнує, а не ті, хто їх цінує. Тому пропоную на доповнення до звернення Верховної Ради до ЮНЕСКО в майбутньому прийняти окрему резолюцію. Ця резолюція має складатися з двох пунктів.

Пункт перший. Верховна Рада просить створити спеціальний фонд під егідою ЮНЕСКО, в який буде перераховано частину заморожених російських активів. Саме ці кошти мають піти на відновлення об'єктів всесвітньої спадщини в Одесі, Львові та інших містах України, які знаходяться під охороною ЮНЕСКО та зазнали пошкоджень або були зруйновані під час російських ракетних атак.

Пункт другий. Верховна Рада звертається до всіх інституцій, які опікуються створенням міжнародного механізму компенсації збитків України від російської агресії, з проханням передбачити окремий пункт у спеціальній міжнародній угоді щодо створення таких механізмів. Він передбачає, що росія не матиме права на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Осадчук, фракція «Голос».

Клименко Юлія Леонідівна. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги, безумовно, ті руйнування і звірства над пам'ятками архітектури в Одесі, це реально знущання над історією. Багато з них насправді будувалися не вчора. Це, знаєте, показове руйнування пам'ятників архітектури в Одесі.

Безумовно, ми підтримуємо цей проект постанови. Росію давно треба вигнати зі всіх міжнародних організацій, не лише з ЮНЕСКО. На жаль, ЮНЕСКО навіть не засудила росію і відкрито про це не сказала. Вже півтора року ЮНЕСКО боїться назвати росію терористом, вбивцею і руйнівником пам'ятників архітектури. Вони настільки імпотентні, що навіть ніколи не називають росію, а війну війною. Тому давайте будемо звертатися не лише до ЮНЕСКО, що ми, безумовно, підтримуємо, а до всіх міжнародних організацій, які 20 років «нафаршировані» російськими агентами, які захищають росію на міжнародному рівні (від спорту до ЮНЕСКО) всіма можливими способами. Тому давайте звертатися до них постійно.

Але я ще хочу сказати, що Одеса – це не лише «перлина», яка багата пам'ятниками архітектури. Одеса – це велике портове місто, яке забезпечувало нашу економіку 60 відсотками валютної виручки і 70 відсотками експорту. Тому давайте будемо звертатися не тільки до ЮНЕСКО, а до всіх, щоб розблокувати наші порти і Чорне море. Не може росія перетворити Чорне море у своє озеро.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Констанкевич, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець). Група «Партія «За майбутнє». Безперечно, цей проект постанови підтримає весь зал. Але, шановне товариство, давайте будемо тверезими і свідомими того, що це лише напівміра, тому що виключення росії із міжнародних авторитетних інституцій – лише декларація. Вплив росії на ці інституції колосальний і все вирішується коштами. Але у нас є інші аргументи: у нас є правда, у нас є історія, у нас є національна ідентичність, і ми бачимо, що світ у цій боротьбі між добром і злом, між демократією і тиранією на нашому боці.

Ми вважаємо, що недостатньо в цьому проекті постанови лише констатувати, що потрібно викинути росію із міжнародних інституцій, зокрема ЮНЕСКО. Ми повинні зі свого боку зробити велику роботу для того, щоб переконати світ у своїй тисячолітній історії, переконати світ у тому, що історія українського державотворення – це боротьба не лише драматична, а й трагічна, і що вона продовжується сьогодні. І те, що відбувається в Одесі, Харкові, Маріуполі, Сумах та багатьох інших містах України – це ще один елемент

геноциду України. Нас морили голодом, нас морили фізично, нас морили різними способами, але ми повинні захищатися в такий самий спосіб.

Що для цього треба робити? Я вважаю, що потрібно посилити роботу і на міжнародному фронті, і на культурному фронті, для цього потрібно і фінансування, і посилення організаційної роботи. І порівнювати будівництво музею Голодомору із ремонтом труб – це, напевно, некоректне порівняння.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець Павло Андрійович, група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дорогий український народ! Сьогодні маю з великою особливістю, завдячуючи нашим Збройним Силам України, привітати всіх нас з Днем Української Державності, з річницею хрещення України. Ще тоді, багато століть, тисячоліття тому ми зробили свій правильний вибір – вибір у сторону європейського християнського світу. Ще тоді ми мали державність і національну ідентичність, однак протягом усіх років, століть, тисячоліть наш український народ змушений захищати свою державність, свою національну ідентичність. Імперська росія завжди хотіла знищити (власне, іноді, можливо, вдавалося) державний устрій, однак національної ідентичності українського народу ніколи не знищити, ні руйнуючи міста і села, ні навіть руйнуючи культурні пам'ятки, як, на жаль, сталося в Одесі, а перед тим у славному, гарному місті Львові.

І, звичайно, що сьогодні ми звертаємося до міжнародної спільноти, до Організації Об'єднаних Націй, аби цього агресора, цього окупанта, вбивцю – росію однозначно виключити з ЮНЕСКО. Ми звертаємося до всієї міжнародної спільноти, аби засуджували не лише на словах, а й робили реальні кроки допомоги нам у захисті нашого неба, відтак наших міст, нашої культури, нашої державності. Ми віримо у Збройні Сили України, в Бога, в людей і в перемогу.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк. За ним – Олексій Олексійович Гончаренко, і голосуємо.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановний пане Голово! Шановна президіє! Шановні народні депутати! Дуже важливо і символічно, що сьогоднішню заяву Верховна Рада України ухвалює в День державності нашої славної України.

Росія – держава-терорист і вона щоденно це демонструє. Це звернення до міжнародних інституцій. Можливо, після цього ЮНЕСКО буде обмежуватися не тільки стурбованістю, а конкретними діями щодо виключення російської федерації зі складу ЮНЕСКО. Ця міжнародна структура має реально захищати світову спадщину, бо ті злочинні дії, які сталися у Львові, коли зруйнована спадщина, у нашій славній Одесі – це неприпустима річ.

Схвалюємо і підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). «Європейська солідарність». Росія – це ІДІЛ, це терорист номер один у світі. Як ІДІЛ нищив Пальміру, сьогодні росія нищить південну Пальміру, мою рідну Одесу.

Ми звертаємося до ЮНЕСКО, але слова тут зайві, тут потрібні дії. І тому ми маємо просити і вимагати, щоб країни – члени ЮНЕСКО для того, щоб зберегти всесвітню спадщину, яка розташована на території України, дали протиповітряний захист. Для стародавнього Києва, для Львова і Львівщини, для Чернівців і для моєї рідної Одеси, яка сьогодні, коли весь світ збагнув значення Одеси-мами, годує весь світ, одне з найгарніших міст Європи, а ці нелюди його знищують.

Сьогодні День хрещення Київської Русі – України. Ви знаєте, ми колись цих поганців з московських болот похрестили, тож тепер наш час знищити цю поганську імперію, бо християнами вони не стали.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, всі виступили з приводу цього питання? Тоді переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), парламентів та урядів її держав-членів про необхідність позбавлення російської федерації членства в ЮНЕСКО» ([№ 9535](#)) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.
«За» – 296.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступне. Ми домовилися без обговорення тільки буде виступ авторів і виступ Соломії Анатоліївни Бобровської. Так? Її немає.

Наступний проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, парламентів та урядів країн Групи Семи, держав-членів Європейського Союзу та НАТО, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Міжнародного комітету Червоного Хреста, Незалежної міжнародної медичної гуманітарної організації «Лікарі без кордонів» щодо забезпечення обміну та повернення в Україну військовополонених захисників Маріуполя» ([№ 9525](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 293.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Виступи авторів. Якщо є, Соломія Бобровська...

Я запрошую до слова Ірину Володимирівну Геращенко. Ви будете від авторів?

Будь ласка, Ірино Володимирівно.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дорогі українці! Рік тому терорист російська федерація в Оленівці підступно розстріляла 53 українських військовополонених. Зараз у Ростові триває судилище над «азовцями», над «айдарцями», а в тюрмах російської федерації і на окупованих територіях утримуються десятки тисяч українських полонених. І, очевидно, що ця війна, яка триває з лютого 2014 року, продемонструвала повну імпотенцію і деградацію міжнародних організацій, зокрема Міжнародного Комітету Червоного Хреста, який складав списки «азовців» під час їх виходу з «Азовсталі» і брав гарантії перед родинами полонених, що вони отримають доступ до тюрем, що вони будуть передавати туди медикаменти і ліки – нічого цього немає.

Колеги, ми маємо з вами щодня штурхати міжнародні організації з вимогою виконувати їх засадничі функції: по-перше, перевіряти умови утримання, по-друге, зробити все для того, щоб не було тортур над нашими полоненими. Я розумію, як важко проводяться обміни полонених. Війна триває з 2014 року і коли ми щоразу згадуємо, що вона триває з 2022 року, то ображаємо пам'ять тисяч загиблих. Давайте про це пам'ятати.

А сьогодні парламент має на всіх міжнародних майданчиках звертатися до міжнародних організацій з вимогами: перше – зайти в тюрми в росії і на окупованих територіях, друге – докласти всіх зусиль для звільнення українських військовополонених, як цивільних, так і військових, третє – виконати гарантії, які вони брали перед полоненими Маріуполя.

І головне – ніхто ніколи не визнає цих ганебних судилищ, які сьогодні відбуваються в Ростові над нашими полоненими. Маємо докласти всіх зусиль для того, щоб їх звільнити, і кожного дня підтримувати родини полонених, які чекають своїх рідних. Від Верховної Ради ми щиро бажаємо всім родинам...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Я прошу підготуватися.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, парламентів та урядів країн Групи Семи, держав-членів Європейського Союзу та НАТО, Європейського парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Міжнародного Комітету Червоного Хреста, Незалежної міжнародної медичної гуманітарної організації «Лікарі без кордонів» щодо забезпечення обміну та повернення в Україну військовополонених захисників Маріуполя» (№ 9525) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Я прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 293.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Наступний проект Закону «Про реєстрацію доменних імен» ([№ 7357](#)). На засіданні Погоджувальної ради було прийнято рішення не ставити на голосування поправки для врахування і підтвердження, тобто одразу переходити до прийняття рішення.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про реєстрацію доменних імен» (№ 7357) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Я прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 282.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому. Вітаю, колеги.

Наступний законопроект [№ 8263](#) ми також домовилися на засіданні Погоджувальної ради розглядати без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про децентралізацію порядку вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою України» (№ 8263) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо уніфікації до європейських та північноатлантичних стандартів процедур декларування військової техніки та інших товарів» ([№ 9402](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 292.

Рішення прийнято.

Шановні колеги! Я ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Шановні колеги! Ми домовилися розглядати цей проект закону з обговоренням. Запишіться на виступи: два – за, два – проти.

Герус Андрій Михайлович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Олександрові Сові.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сова Олександр. Будь ласка.

СОВА О.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Даний законопроект потрібен нашим військовим. Ми вводим Форму 302. Це спрощене декларування військової техніки та інших товарів, які потрібні нашим військовим для навчання, для виконання спеціальних завдань.

Також ми даним законопроектом спрощуємо і прибираємо необхідність отримання деяких дозволів для переміщення продуктів харчування, медикаментів

та інших товарів, потрібних для виконання операцій та навчання наших військових. Даний законопроект був підтриманий усіма учасниками робочої групи, комітетом, і тому прошу його підтримати, а ми його доопрацюємо до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександрє Георгійовичу.

Далі слово надається народному депутату Люшняку Миколі Володимировичу, депутатська група «Довіра».

Бакунець, я правильно розумію? Будь ласка, Павле Андрійовичу.

БАКУНЕЦЬ П.А. Дякую вам, пане Голово. Шановна президіє! Шановні народні депутати України! Звичайно, що впровадження власне цієї Форми 302, такої, як у НАТО, на наших пунктах пропуску дещо спростить роботу для військової логістики. І ми це підтримуємо і, власне, доопрацюємо до другого читання. Одначе важливо при цьому, коли ми кажемо про наші пункти пропуску, про митні спрощення, подумати і про крок справедливості назустріч нашим захисникам, а саме про те, що все-таки нам необхідно повернутися до законопроектів, які вже майже рік лежать у профільному комітеті, які дадуть змогу нашим захисникам скористатися можливістю і один раз ввезти в Україну автомобіль при сплаті нульового мита, тобто розмитнювати, не сплачуючи кошти. Це буде гарний справедливий крок назустріч нашим захисникам та їхнім родинам.

Я звертаюся до вас, аби ми все-таки розглянули цей законопроект і зробили щось правильне, корисне для тих людей, котрі сьогодні дають можливість нам, власне, відзначати річницю хрещення Київської Русі, День Української Державності, працювати в цьому залі, і всій країні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Прошу передати слово Валентину Наливайченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наливайченко. Будь ласка.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане Голово! Пані та панове! Дорогі наші захисники! Щиро вітаємо вас з Днем Української Державності, з Днем хрещення на нашій рідній землі і духовним народженням християнства тут, в Україні.

Законопроект, який зараз представляється (фракція «Батьківщина» його підтримає), має спростити для наших захисників отримання необхідної техніки, всього для оборони країни, але одночасно ми розглядаємо цей законопроект як той, що наближає нас до членства і в НАТО, і в Європейському Союзі. Ми стоїмо на позиціях, що кожний такий законопроект має повністю відповідати стандартам Європейського Союзу і, по суті, нами ухвалюватися як країною – членом Європейського Союзу, за тими самими дефініціями, визначеннями, за тими самими нормами і стандартами. Час відкинути все другорядне і саме так підходити до законотворчої діяльності в українському парламенті.

Наші європейські партнери, наші натівські партнери, які працюють зараз із Збройними Силами України, з Генеральним штабом щоденно і щоночі в питаннях постачання техніки, озброєння і всього, що необхідно для захисту України, безумовно, це цінуватимуть і так ставитимуться і до нас, з повагою і як до справжніх партнерів.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герашенко Ірина Володимирівна, фракція «Європейська солідарність», передає слово, я так розумію, Южаніній.

Будь ласка, Ніно Петрівно.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановна президіє! Шановні українці! Ми добре пам'ятаємо і знаємо, що з 2002 року в Україні почали відслідковувати настрої українців щодо членства в НАТО. Станом на червень 2002 року членство в НАТО підтримували 32 відсотки громадян, а 32,2 відсотка громадян України були проти.

Ситуація змінювалася, і вже в 2019 році за членство в НАТО було понад 60 відсотків громадян. Саме з 7 лютого 2019 року в Конституції закріплено невідворотний шлях України в ЄС і НАТО.

Тому запровадження в національне митне законодавство положень щодо застосування Форми 302, яка використовується замість оформлення митної декларації для переміщення військової техніки та інших товарів підрозділів збройних сил держав – членів ЄС і НАТО, є, звісно, правильним кроком. Але ми маємо розуміти, що до вступу в НАТО використання Форми 302 потребуватиме укладання окремих двосторонніх договорів Україною з кожною країною окремо для визнання нашої форми. Тут треба звернути увагу на вагому роботу, яку потрібно зробити нашим дипломатам.

Звісно, ми підтримуємо імплементацію стандартів Альянсу, будемо голосувати, але, на жаль, не можемо прийняти цей проект закону за основу і в цілому через неякісну його підготовку Міністерством фінансів України, і тому потребується друге читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми переходимо до прийняття рішення. Всі виступили з цього питання.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо уніфікації до європейських та північноатлантичних стандартів процедур декларування військової техніки та інших товарів» ([№ 9402](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 9402. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 216.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ідемо далі. Проект Закону «Про внесення змін до пункту 32 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо особливостей ввезення на митну територію України товарів для потреб безпеки і оборони» ([№ 9467](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Можемо розглянути без обговорення, колеги? З обговоренням? Скажіть, будь ласка, яка одна фракція хоче виступити. Ми можемо тоді надати дві хвилини. Ні?

Тоді запишіться на виступи: два – за, два – проти. Але це буде спільне обговорення за наступний законопроект, який ми будемо приймати без обговорення. Запишіться ті фракції, які бажають виступити.

Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, прошу надати слово пані Ніні Южаніній.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Южаніна Ніна Петрівна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, такі проекти законів без обговорення взагалі не можна голосувати. Невже ми не розуміємо, що ми сьогодні розглядаємо два проекти законів, якими пропонується розширити перелік товарів оборонного призначення, що придбаються за Законом «Про оборонні закупівлі», та перелік цих товарів, кінцевим отримувачем яких будуть Збройні Сили України.

Ми втретє переглядаємо цей перелік. Скажіть, будь ласка, за 17 місяців війни так і не спромоглася ні Міністерство оборони, ні всі необхідні структури, ні Кабінет Міністрів (де наш Прем'єр-міністр?) скомпонувати цей перелік так, щоб окремі депутати не хвилювалися і не додавали своїми пропозиціями якийсь один товар, який необхідний зараз для Збройних Сил України? Мені здається це просто неповага до всіх наших воїнів і взагалі до Збройних Сил України. Де наше Міністерство оборони? Де його робота? Тим більше, що сьогодні, коли ми додаємо певну групу товарів, на засіданні комітету довелось порушити питання ще й про антидронові рушниці. І я дякую членам комітету, які підтримали ініціативу щодо запропонованої норми про включення до цього переліку товарів того, що на сьогодні стало необхідним. Тобто виходить так, що ми не можемо сьогодні дивитися у завтрашній день, а яка нова техніка нам знадобиться. І це робить знову-таки не Міністерство оборони, а роблять народні депутати. Тому я просто дивуюся і думаю, що настав час, щоб ваша фракція монобільшості викликала все-таки міністра оборони на розмову і поговорили про те, що навіть уряд не спромігся за 17 місяців прийняти перелік товарів, які можуть постачатися юридичними особами для Збройних Сил України без сплати податку на прибуток. Слухайте, мені здається, що це ганьба нам і всім, хто тут, в залі, коли ми вирішуємо питання просто з коліс, ми не маємо ніякої стратегії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Веніславський, я так розумію, передає слово Гетманцеву, так?

Гетманцев Данило Олександрович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, зі святом! З Днем Української Державності! З Днем хрещення Київської Русі!

Дуже поважаю право опозиції поговорити, але насправді не досить розумію, що треба обговорювати саме в цьому законопроекті. Дійсно, ми втретє вже доповнюємо перелік дронів, літальних апаратів, антидронових пушок, у тому числі і за пропозиціями опозиції, змінюючи перелік цих товарів, які мають пільгу при ввезенні на митну територію України. Але війна – це річ динамічна. Потреби у війну також змінюються і планування тут є дуже важким. Але ми з вами, і опозиція, і влада, дуже чітко і однозначно реагуємо на будь-які виклики, дуже

швидко приймаємо рішення. І давайте швидше приймати це рішення, не витрачаючи час на безплідні обговорення.

Прошу підтримати цей законопроект і за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками, передбачивши в тексті такі зміни.

Пункт 1 розділу I законопроекту доповнити новим абзацом такого змісту:

«портативний радіоелектронний засіб виявлення та протидії безпілотним літальним апаратам (антидронівна рушниця), що класифікується у товарній позиції 8543 згідно з УКТ ЗЕД».

Пункт 2 розділу 1 законопроекту доповнити новим абзацом такого змісту:

«портативний радіоелектронний засіб виявлення та протидії безпілотним літальним апаратам (антидронівна рушниця), що класифікується у товарній позиції 8543 згідно з УКТ ЗЕД».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Даниле Олександровичу, у школі у вас по техніці читання, мабуть, було відмінно.

Воронько Олег Євгенович, депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

ВОРОНЬКО О.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 103, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, добрий день! Законопроекти № 9467 та [№ 9468](#) є черговим доказом того, що український парламент є надійним плечем підтримки для українських захисників. Ми маємо стійку і міцну політичну волю до подальшого спрощення ввезення тих товарів, що допомагають Україні ефективно протистояти російській агресії. Звільнення оптичних приладів для спостереження від податку на додану вартість та ввізного мита стимулюватиме збільшення на передовій приладів нічного бачення, цифрових монокулярів та біноклярів, далекомірів. Такі прилади застосовуються для виявлення та ідентифікації ворожих цілей, також вони є незамінними для підтримки і координації дій у реальному часі.

З однієї сторони, це питання підвищення ефективності українських Збройних Сил. З іншої, додатковий фактор збереження життів наших героїв.

Депутатська група «Відновлення України» закликає колег з усіх парламентських сил вкотре показати монолітну позицію щодо забезпечення, у сфері безпеки та оборони. Кожне подібне рішення та підтримка наших воїнів наближають нашу державу до перемоги.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спочатку – Власенко, а потім – Железняк.

Власенко, я так розумію... Хто буде?

Михайле Михайловичу, будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Насправді ми будемо підтримувати обидва законопроекти стосовно змін до Податкового кодексу і Митного кодексу. Насправді, є певна провина уряду, що потрібно вносити і миттєво реагувати на потребу Збройних Сил України. Але в нас у державі війна і інколи не все прораховуємо, через те Верховна Рада має миттєво реагувати на ті потреби Збройних Сил України і сил оборони, які виникають щоденно.

Ми не перестаємо висловлювати вдячність нашим міжнародним партнерам за допомогу, бо насправді вона суттєва і дуже необхідна. І ми бачимо, як сьогодні країни НАТО допомагають Україні, розміщуючи логістичні центри ближче до кордонів нашої держави. А даний законопроект несе конкретну сутність щодо певних видів і товарів. Як сказав голова комітету, це вже третій наш законопроект щодо покращення ввезення і зняття мита та податків на ті товари, які вкрай необхідні Збройним Силам України. Важливо, щоб і наш Укроборонпром теж працював у цьому напрямі, щоб наша продукція була конкурентна, хоча заради справедливості хороші приклади обладнання вітчизняного виробництва для Збройних Сил України вже є. Голосуємо за.

Слава Збройним Силам України! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович Железняк, і після цього голосуємо. Одна хвилинка. Будь ласка, Ярославе Івановичу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, я є першим автором цього проекту закону, але насправді доповідати мав мій колега Роман Костенко, але він зараз не у відпустці на Мальдівах, а на фронті. І саме він був ініціатором цього законопроекту. Дуже проста норма. Якщо ми завозимо прилади нічного бачення і в них є камера, то через зміни в термінології Європейського Союзу зараз ми маємо їх оподатковувати. Роман Костенко якраз запропонував, якщо там вбудований далекомір або камера, то це буде вважатися таким самим тепловізором, який допомагатиме хлопцям та дівчатам на фронті. До законопроекту колеги додали ще антидронові рушніці. Теж, сподіваюся, не виникає жодного питання.

Тому прошу не перетворювати це в політику, а дати нам можливість проголосувати за основу та в цілому і одразу підписати ці зміни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили розгляд цього питання, переходимо до прийняття рішення. Прошу підготуватися.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до пункту 32 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення

Податкового кодексу України» щодо особливостей ввезення на митну територію України товарів для потреб безпеки і оборони» ([№ 9467](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 298.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до пункту 32 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення Податкового кодексу України» щодо особливостей ввезення на митну територію України товарів для потреб безпеки і оборони» ([№ 9467](#)) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 294.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Шановні колеги, ми домовилися, що розглядатимемо наступний законопроект без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо особливостей ввезення на митну територію України товарів для потреб безпеки і оборони» ([№ 9468](#)). Прошу голосувати.

Я знаю, що треба включити до порядку денного, Даниле Олександровичу!

«За» – 295.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо особливостей ввезення на митну територію України товарів для потреб безпеки і оборони» ([№ 9468](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 300.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо особливостей ввезення на митну територію України товарів для потреб безпеки і оборони» ([№ 9468](#)) у цілому з врахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 301.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

З процедури? Ярослав передає слово Ірині Володимирівні.
Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, насправді це найважливіший законопроект, який ми сьогодні проголосували. Вітаємо голосування в цілому і виступаємо з ініціативою, щоб Голова Верховної Ради невідкладно підписав ці законопроекти і направив їх на підпис Верховному Головнокомандувачу – Президенту України.

У Збройних Силах України вітають наші законопроекти і очікують, що ми спростимо ввезення таких бажаних дефіцитних тепловізорів для фронту.

Пане Голово, просимо негайно їх підписати.

Дякуємо.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо немає заперечень, я поставлю пропозицію шановної Ірини Володимирівни Геращенко на голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про доручення Голові Верховної Ради невідкладно підписати щойно прийняті в цілому закони (проекти [№ 9467](#), [№ 9468](#)) та спрямувати їх на підпис Президентів України. Прошу голосувати.

«За» – 289.

Рішення прийнято.

Дякую.

Покажіть по фракціях.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельмишановні колеги, пане Юрчишин, давайте ми розглянемо ще проект закону [№ 8222](#), проголосуємо, щоб не втратити темп, а потім передамо вам...

Що ще з процедури, Ірино Володимирівно? Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановний пане Голово, ви знаєте, ми вітаємо те, що президія в нас не палить – це дуже важливо. Але звертаємо вашу увагу, що, на жаль, у кулуарах Верховної Ради України депутати палять «айкоси», туди не можливо вийти.

Я дуже прошу вас звернутися до народних депутатів і нагадати, що «айкоси» не повинні палити у Верховній Раді України і припинити цей безлад.

Дуже дякую.

І вітаю те, що ви теж не палите, шановний пане Голово і президенті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад» ([№ 8222](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Я прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату України Кицаку Богдану Вікторовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

КИЦАК Б.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 63, Житомирська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Безгіну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Безгін Віталій. Будь ласка.

БЕЗГІН В.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня, колеги! Всіх зі святом! І я думаю, дуже правильно, що в День Української Державності ми розглядаємо законопроект, який стосується питання державної служби. Власне, в залі присутня очільниця НАДСУ і мені здається, що цей законопроект більше ніж про вимогу і про позицію наших європейських партнерів. Це про те, що коли ми кажемо про стійкість держави, ми маємо розуміти, що і військовослужбовці, і безпосередньо наші державні службовці повинні мати гідне забезпечення і нормальний до цього підхід. Без цього ми ніколи не побудуємо сталу нормальну демократію, яка спроможна вирішувати питання на управлінському рівні.

Тому я прошу всіх підтримати цей законопроект, який, до речі, є маркерним для представників Єврокомісії. Ми прекрасно розуміємо, що в ньому є велика кількість питань, які потребують доопрацювання, і я переконаний, що і наш комітет, і Національне агентство з питань державної служби, і уряд будуть готові допрацювати його між першим і другим читаннями і ми обіцяємо, що це буде дуже ретельне доопрацювання. А зараз велике прохання всіх натиснути зелену кнопку і наблизити нас до держслужби з нормальним підходом до оплати праці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, далі замість Абдулліна Євтушок Сергій Миколайович. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Дуже добре і просто, шановні колеги, говорити з цієї трибуни, аналізуючи такі проекти нормативно-правових актів, коли маєш практичний досвід чи то служби в органах місцевого самоврядування, чи то на державній службі. Я нагадаю, що в минулому скликанні в цьому залі було проголосовано прекрасну реформу державної служби, напрацьовану Комітетом з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, де було чітко вказано, що керівники державних адміністрацій обираються на ці посади на конкурсній основі, не під тиском чи то з Офісу Президента, чи то з центральних органів влади, уряду, а будь-який голова адміністрації має бути автономним у прийнятті рішення, коли адаптується під той регіон, де йому довірили очолювати адміністрацію. На жаль, всі президенти до сьогоднішнього дня, включаючи чинного, абсолютно не зважали на те, що це має бути незалежний орган, такий приблизно як діє у Франції, пройшовши школу ЕНА, називається органом, який забезпечує функції держави. Хочу сказати, що фракція «Батьківщина» і зараз говорить про те, що ми вимагаємо, звісно, хороші заробітні плати для державних службовців, не тільки для керівників, а це може бути лише з державного бюджету, адже ці люди виконують функції держави. Сьогодні керівники адміністрацій ходять з простягнутою рукою до керівників територіальних громад і просять субвенцій: дайте нам субвенцію, аби ми виплатили заробітну плату своїм підлеглим. Так не має бути. Проте ми говоримо, що в цьому проекті закону потрібно комплексно підійти, врахувати виплати за невикористану відпустку та інші виплати. Тому голосуємо в другому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шуфрич Нестор Іванович, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний пане Голово. Шановні колеги! Цей законопроект врегулює низку питань щодо грошового забезпечення державних службовців, питання виплат премій. Сподіваюся, що під час дії воєнного стану про премії ми взагалі не будемо чути, хотілося б у це вірити. Наша політична сила завжди виступала щодо прозорості грошового забезпечення наших чиновників і обмеження відповідних виплат. І сьогодні цей законопроект стосується державних органів першого типу. А під час підготовки до другого читання треба більш прискіпливо поставитися до питання, які зарплати отримують наші чиновники.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народна депутатка Приходько Наталія Ігорівна, депутатська група «Відновлення України».

Після цього ще Гончаренко Олексій Олексійович. Будь ласка.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

ПРИХОДЬКО Н.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Гнатенку Валерію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерій Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Доброго дня, шановні колеги! Традиційно в нашій державі полюбляли проводити реформи в секторі державної служби. Створення нових органів та відомств, формування цілей та вертикалей. І кожен такий рух створював дисбаланс у виплаті заробітних плат. Ми не раз ставали свідками публічного протистояння між державними службовцями та посадовцями з місцевого самоврядування, між чиновниками та працівниками державних компаній. Без сумніву, ситуація далека від тієї, яка може здаватися справедливою.

Урядова ініціатива, що пропонує впровадити єдині підходи в оплаті державних службовців на основі класифікації посад – це дійсно на часі. Ще більше на часі питання конкурентоспроможності цих зарплат. І ми часто недооцінюємо людей, які віддають себе державній службі. Більше того, ми маємо залучити більше висококваліфікованих та вмотивованих людей до цієї служби. І дана пропозиція уряду – це крок у правильному напрямі. Депутатська група «Відновлення України» підтримує відповідний законопроект і голосуватиме за нього.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко Олексій Олексійович, потім – Білозір Лариса, а після цього голосуємо. У вас по одній хвилині.

ГОНЧАРЕНКО О.О. «Європейська солідарність». Ми розглядаємо питання зарплат держслужбовців. Друзі, треба голосувати, але найголовніше питання сьогодні – це зарплати військовослужбовців. Це те, що ми маємо з вами розглядати. Нагадаю, у Верховній Раді так і лежить прийнятий нами закон про повернення «тридцятки» всім військовослужбовцям: Нацгвардії, ДПСУ,

рятувальникам, поліцейським тощо. Це було ще 10 квітня. Давайте розблоковувати і повертати зарплати. Це перше.

Друге. Якщо ми поки цього не зробили, я зареєстрував в парламенті законопроект [№ 9447](#) про повернення середнього заробітку військовослужбовцям, бо ви забрали цю «тридцятку». Сьогодні люди, які пішли добровольцями, які були айтишниками, менеджерами, отримували півтори, дві, три тисячі доларів, сьогодні отримують «голу двадцятку». Давайте хоча б їм повернемо те, що вони заробляли в мирному житті.

Підтримаємо військовослужбовців!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Білозір Ларисі Миколаївні, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановні колеги, я буду дуже просити вас підтримати, тому що це законопроект про формування цивілізованої державної служби, інституційної спроможності. Бо планувати трохи заощадити бюджет, виплачуючи копійки та викидаючи на вулицю людей, у навички і досвід яких вкладено величезні кошти, одночасно відбудовувати країну і рухатися в Європейський Союз – трішки суперечливі плани. І, може, ми все-таки схаменемося, перестанемо оптимізувати і будемо будувати нашу інституційну спроможність? Тому що нам потрібно прийняти 27 тисяч актів *acquis communautaire*, якщо ми плануємо до ЄС. І щоб це зробити, нам потрібні люди. Вже сьогодні нам бракує кваліфікованих працівників.

Тому, будь ласка, прошу вас у першому читання підтримати цей законопроект для того, щоб ми сформували цивілізовану державну службу, яка буде формувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього важливого питання. Переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад» ([№ 8222](#)) за основу з урахуванням пропозицій комітету.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 281.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про продовження (не скорочення) наполовину строків подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 8222. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступне питання ми розглядатимемо без обговорення. Будь ласка, не розходьтеся.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо уточнення підстав перегляду рішення суду за нововиявленими обставинами у справах про встановлення дієздатності особи» ([№ 7021](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Шановні колеги, зараз ми розглядатимемо ще один законопроект без обговорення.

Кучеренко, 2 хвилини, і голосуємо. Потім – Юрчишин. Надійшла заява від двох фракцій з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства щодо заходів, спрямованих на погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії» ([№ 2390](#)) без обговорення.

Олексій Юрійович Кучеренко, і голосуємо в цілому. Олексію Юрійовичу, 2 хвилини, так? Одна хвилина.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Дякую, шановні колеги. До речі, мені дуже сподобався сьогодні виступ колеги, який просив нас усіх з увагою слухати один одного, тому, бачите, я спробую за 30 секунд зараз пояснити.

У 2019 році 1 липня почав свою роботу новий енергоринок. А до того працював старий енергоринок. І от на тому старому енергоринку накопичилося

30 мільярдів гривень боргів. І головне, що треба було в першу чергу зробити, це якось розібратися і загасити ці борги, щоб новий енергоринок вже запрацював. Я, до речі, звертаю увагу монобільшості, що це вже повністю ваша каденція і повна відповідальність за новий енергоринок, який так само накопичив безліч боргів.

Цим законопроектом пропонується поки зробити перший крок і врегулювати старі борги. Тому прошу вас підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства щодо заходів, спрямованих на погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії» (№ 2390) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Вітаю, колеги.

Далі у нас надійшла заява від двох фракцій з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ. Слово надається Юрчишину Ярославу Романовичу, фракція «Голос».

Будь ласка, Ярославе Романовичу.

ЮРЧИШИН Я.Р., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Шановні колеги, маю за честь виступати в День Української Державності, бо буду говорити про державність націй і народів, яких, на жаль, досі ще світ не визнав.

Колись за ініціативою Організації українських націоналістів і Українського конгресового комітету ще в 50-х роках у Сполучених Штатах був запроваджений тиждень поневолених народів, який відзначався кожного року в липні (третій тиждень). Метою було привернути увагу до тих народів, які загарбав Радянський Союз і які цілеспрямовано знищував. Слава богу і нашим борцям, Збройним Силам України, Україна зараз має не лише незалежність, а світове визнання. Але Татарстан, Ічкерія, Адигея, Башкирія, Дагестан, Карачаєво-Черкесія, Мордовія, Тува, Чувашія – це ті країни, республіки, нації, які свого часу не визнали союзний договір і фактично не стали суб'єктами федерації. Потім спочатку ельцинський, потім путінський режим всіляко тиснув на них для того, щоб вони не стали

незалежними. Але, наприклад, Татарстан, провів референдум і 80 відсотків населення проголосували за державний суверенітет, а в 2007 році не визнав власне договір, який був укладений з Москвою, забезпечив право на самовизначення. І в так званій росії понад 30 відсотків населення не «русские». Коли нас примушують дружити з так званими хорошими руськими, коли наших спортсменів примушують тиснути їм руки, ми маємо пояснити всьому світу, росія – це і далі тюрма народів. Там понад 30 відсотків населення не мають можливості на самовизначення. І ми, які найкраще розуміють у чому проблема, маємо вирішити це питання.

Тому я спільно з колегами ініціював створення тимчасової спеціальної комісії для розробки державної політики про стосунки з корінними народами росії.

Я дуже дякую групі «Партія «За майбутнє», фракціям «Європейська солідарність», «Голос», тим, хто вже делегував своїх членів. Я дуже дякую колегам з фракції «Слуга народу», особливо пані Мезенцевій, яка погодилася очолити цю комісію і має можливість. Але дуже прошу фракцію «Слуга народу» та інші фракції подати списки своїх членів, щоб ми могли сформувати політику.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ярославе Романовичу.

Далі у нас проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення умов провадження господарської діяльності в період воєнного (надзвичайного) стану в Україні» ([№ 7331](#)).

Я ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 183.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, розгляд з обговоренням. Запишіться на виступи: два – за, два – проти. Правильно я розумію?

Слово надається Ар'єву Володимирі Ігоровичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Кубіву Степану Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович Кубів. Будь ласка.

КУБІВ С.І. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Даним законопроектом пропонується встановити, що суб'єкти господарювання набуватимуть

права на провадження окремих видів господарської діяльності в період воєнного (надзвичайного) стану на підставі подання до відповідних органів ліцензування, дозвільних органів та суб'єктів надання публічних (електронних публічних) послуг декларації про провадження господарської діяльності без отримання документів дозвільного характеру, ліцензії або інших результатів надання публічних послуг, одержання яких передбачено законодавством.

Крім того Кабінет Міністрів України визначатиме порядок подання декларацій і відповідно перелік відомостей, які вносяться до декларацій.

Хочу звернути увагу, що редакція даного законопроекту потребує уточнення і перш за все запровадження рішенням Кабінету Міністрів України інших способів подання документів дозвільного характеру суб'єктами господарювання не сприятиме реалізації передбаченого у частині першій статті 3 законопроекту принципу установлення єдиних вимог до порядку видачі документів дозвільного характеру. Водночас потрібно врегулювати пропозиції в порівняльних таблицях, на що звертає увагу ГНЕУ. І доцільно було б у проекті додати положення, в якому визначити спосіб, яким суб'єкт господарювання підтверджує у разі необхідності, що він має право провадження певних видів господарської діяльності на підставі декларації про продовження господарської діяльності без отримання документів дозвільного характеру.

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу і Комітет з питань цифрової трансформації надали позитивну оцінку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще один виступ і переходимо до голосування. Народні депутати, займіть свої місця.

Слово надається народному депутату Швачку Антону Олексійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ШВАЧКО А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Наталусі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталуха Дмитро Андрійович. Будь ласка.

НАТАЛУХА Д.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Колеги, достатньо простий, але менше з тим важливий законопроект, який полегшує бізнесу діяльність в умовах воєнного стану та не тільки. Бувають ситуації, коли елементарно змінюється назва компанії і після цього є потреба для подання і оновлення певних ліцензій. Є ситуації, коли внаслідок правонаступництва наступна юридична особа, яка набула усіх прав і зобов'язань, має необхідність знову поновлювати дозвільну

документацію. Це займає інколи тижні, місяці, це гальмує діяльність, в цих умовах інколи це унеможлиблює економічно активним підприємствам продовжувати свою діяльність і таким чином далі наповнювати бюджет або ефективно працевлаштовувати людей. Вони знаходяться певний період без роботи, без зарплати і без способу забезпечення.

Тому цей законопроект вирішує цілу низку подібних ситуацій і покликаний у першу чергу спростити роботу бізнесу, економічно активним суб'єктам в цих непростих умовах. Я прошу вас підтримати, тому що насправді це один з небагатьох законопроектів у сфері підприємництва, де ми справді можемо ще допомогти нашому бізнесу в умовах війни більш ефективно провадити свою діяльність. Це перше читання. Я дуже прошу підтримати до другого читання. Якщо є якісь побажання або неточності, то ми, звісно, будемо працювати над їх усуненнями.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення умов провадження господарської діяльності в період воєнного (надзвичайного) стану в Україні» ([№ 7331](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 263.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, до мене надійшов лист, підписаний усіма лідерами депутатських фракцій і груп чи їхніми представниками про те, щоб включити до порядку денного пленарного засідання Верховної Ради України 28.07.2023 року проект Закону «Про оптимізацію структури власності оператора газотранспортної системи України» ([№ 9311-1-д](#)) і перейти зараз до його розгляду.

Я ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного пленарного засідання проекту закону № 9311-1-д і перехід до його розгляду зараз. Прошу голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, можна одразу ставити на голосування рішення про його прийняття? Отже, я ставлю на голосування пропозицію.

Кучеренко, я перепрошую. Олексію Юрійовичу, у вас поправка чи виступ? Увімкніть мікрофон Кучеренку Олексію Юрійовичу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Пане Голово, я буду дуже прагматичним сьогодні. Максимум 2 хвилини виступ і 2-3 поправки. Спочатку поправки, з вашого дозволу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, якщо можна, називайте одразу номери, щоб ми швидко знайшли.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Поправки 26, 62, 68, 64 і 81.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 26. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Поправка 26. Я просто хочу звернути увагу всіх, у тому числі шановного пана Голови. Цією поправкою пропонується для формування наглядових рад залучати українських професіоналів, громадян України, які проживають на території України, мають тут майно, історію і можуть нести відповідальність за свої рішення. Жодного випадку вдалої іноземної наглядової ради я особисто не знаю.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету, коротко.

ГЕРУС А.М. Комітет не підтримав цю поправку, тому що вона не про те, щоб використовувати переважне право для українських професіоналів. Вона про те, щоб повністю заборонити іноземцям бути членами наших наглядових рад. На мою думку, є позитивний досвід західного світу, європейський досвід, якщо люди з хорошим професійним досвідом будуть членами нашої наглядової ради і передадуть цей досвід Україні. Це не є погано, а є добре.

Тому в даному випадку конкуренція має вирішувати, хто буде членом наглядової ради. Якщо будуть кваліфіковані європейські спеціалісти, то вони також можуть бути членами наглядової ради. Тому комітет не підтримав цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги, ви все почули.

Поправка 26 Кучеренка комітетом відхилена. Аргументи сторін ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 104.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 62.

Олексію Юрійовичу, будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую, шановний пане Голово. Про успішних іноземців ми, мабуть, дискусію продовжимо.

Поправка 62. У чому суть? Зробити так, щоб наша державна ГТС передавалася оператору на платній основі. Почуйте мене ще раз. Це єдина країна, мабуть, у світі, яка передає якомусь оператору ГТС на безоплатній основі. Розумієте? Це аномалія.

Я переконаний, що за використання державного майна оператор ГТС має платити, а всі аргументи, що це підвищить тариф, я категорично не сприймаю, бо, якщо будуть менше, вибачаюсь, я не хочу слово «красти» застосовувати, а більш ефективно працювати, то тариф не підвищиться, і державний бюджет отримає дуже великі гроші.

Суть цієї поправки: на платній основі труба використовується операторами, держава отримує гроші за це.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрію Михайловичу, коротко.

ГЕРУС А.М. Оператор ГТС – це державна компанія, яка є тарифною. Тобто всі її витрати покриваються тарифом. Відповідно, якщо у неї з'являються нові витрати, що державна компанія платить за державні газопроводи, то ці витрати мають покриватися в тарифі, а це означає, що зростуть тарифи на транспортування газу і на газ для кінцевих споживачів, тому ми, звичайно, цю поправку не підтримали і не потрібно приймати рішення, які призводять до зростання кінцевих тарифів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 62 Кучеренка. Вона комітетом відхилена. Аргументи сторін ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 68. Правильно, Олексію Юрійовичу?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую, друзі.

Поправка 68 споріднена, я навіть не буду просити її підтримати. Але щоб відповісти шановному голові комітету, то, шановний Андрію Михайловичу, ваше тарифне бачення абсолютно мною не сприймається. Я готовий цю дискусію продовжити.

Хочу вам навести приклад, що державна компанія НАК «Нафтогаз України» зараз після націоналізації облгазів одного олігарха платить за використання труби газорозподільних мереж і включають це в тариф. Але це не призвело до підвищення тарифів, тому що вони скоротили виробничо-технологічні витрати. Тому просто звертаю увагу: давайте спокійно, фахово займемося тарифами. На жаль, хочу сказати, ваша оцінка помилкова, без образ.

Не ставлю на голосування цю поправку, бо все розумію.

Рухаємося далі. Поправка 81.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одразу голосуємо поправку 81, правильно я розумію? Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дивіться, це продовження попереднього питання: що ж таке тариф на постачання газу оператора ГТС? Я як голова тимчасової спеціальної комісії звернувся свого часу до НКРЕКП, щоб вони пояснили, а яку вартість труби вони закладають в тариф, яка, власне кажучи, балансова база? Ви думаєте, що вони мені відповіли? Ні, не відповіли. Ми не знаємо, яка ж вартість закладається в тариф.

Тому цією поправкою пропонується зобов'язати НКРЕКП у відкритому доступі на своєму сайті дати повністю всю інформацію про балансову вартість активів всіх, як оператора ГТС, так і облгазів, інших енергокомпаній для того, щоб ми нарешті зняли спекуляції, що ж таке є економічно обґрунтований тариф. Проста зрозуміла поправка європейського досвіду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будете відповідати? Будь ласка, Андрію Михайловичу.

ГЕРУС А.М. Можу відповісти. Питання балансової вартості – це насамперед питання компаній, які мають таку інформацію надавати. В даному випадку регулятор НКРЕКП викладає в себе на сайті проекти по встановленню тарифів, обґрунтування, тому це питання на сьогодні є врегульованим зі сторони регулятора НКРЕКП і в нього на сайті можна побачити інформацію, яка використовується для тарифів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 81. Знімаєте?

Кучеренко, 1 хвилина, і переходимо до голосування. Правильно?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Шановні друзі, в продовження цієї дискусії, зрозумійте, будь ласка, це надзвичайно важливі питання. Йдеться про мільярди зайвих гривень, що платять споживачі, і про мільярди гривень, які не надходять у бюджет. Я пропоную далі цю дискусію продовжувати разом з Комітетом з питань економічного розвитку пана Наталухи, з Комітетом з питань інтеграції України до Європейського Союзу та з іншими для того, щоб зрозуміти, що тарифне питання виходить за межі повноважень навіть нашого потужного комітету. Без образ, Андрію Михайловичу.

Тепер стосовно цього голосування. Я хочу сказати, що ми не будемо підтримувати цей законопроект, але ми розуміємо, що вам не можна заважати виправити свою фатальну, примітивну, лобістську помилку 2019 року, коли ви

прийняли закон про анбандлінг, який не дозволив їм фахово і прозоро управляти. виправляйте цю помилку і вибачайтеся перед українцями.

Дякуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про оптимізацію структури власності оператора транспортної системи України» ([№ 9311-1-д](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Я прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Дякую, колеги. Ідемо далі.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету України» ([№ 5431](#)). Це євроінтеграційний законопроект. Я дуже дякую за велику роботу, яка була пророблена комітетом разом з представниками фракцій і груп.

Ми домовилися таким чином. По 5 хвилин виступи Геращенко і Климпуш-Цинцадзе. Після того «Європейська солідарність» пропонує п'ять поправок для врахування, п'ять – для підтвердження. Після цього дві поправки Кучеренка і 5 хвилин виступ. Потім ще декілька поправок від фракції «Голос» і шість поправок Буймістер для підтвердження. І голосуємо законопроект.

Я все вірно сказав? (*Шум у залі*). Так, 6 хвилин виступу Буймістер, і потім одразу поправки для підтвердження.

Шановні колеги! Геращенко, 5 хвилин.

Будь ласка, Ірино Володимирівно.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Немає сумніву, що в першу чергу з цієї зали потрібно прибрати весь вплив тих людей, які тут, знаєте, роздавали конверти і утримували фракції. І тому боротьба з олігархами почалася з приватизації «ПриватБанку», з того, що олігархи почали втрачати вплив на прийняття політичних рішень у державі в 2014-2019 роках. А що відбулося потім? Було прийнято так званий закон про олігархів, який отримав розгромний висновок і Європейської комісії, і Венеційської комісії, тому що цілком очевидно, що в цьому законі йшлося ні про яку боротьбу з олігархами, а навпаки про спробу дати невластиві функції Раді національної безпеки і оборони формувати так звані списки олігархів без суду, без слідства і використовувати цю дубину в політичних цілях, про що справедливо зазначили наші європейські партнери.

Боротьба з олігархами, деолігархізація є одним із семи пунктів, необхідних для виконання Україною для початку офіційних перемовин вступу України до Європейського Союзу. І що ми тут бачимо? Уряд, Президент, які так багато говорять про боротьбу з олігархами, не подали до парламенту жодного законопроекту на цю тему. Знову все робиться руками депутатів від монобільшості, які подають нефахові, непрофесійні закони.

В усіх європейських країнах – членах ЄС і НАТО боротьба з надмірним впливом олігархів, які володіють монополіями на політичні процеси в державі, обмежується саме посиленням Антимонопольного комітету. Але про що ми зараз говоримо, коли обговорюємо цей законопроект? Про створення нової репресивної машини, коли Антимонопольний комітет отримає невласиві функції, такі як БЕБ, прокуратура, НАБУ і САП та інші силові структури замість того, щоб навпаки боротися з олігархами механізмами, які і сьогодні є у цієї структури.

Скажіть, будь ласка, а це нормально, що зараз, коли ви говорите про боротьбу з олігархами, з державного злиденного бюджету, де немає грошей, який повністю залежить від наших партнерів, ви платите олігархам за телеканали в марафоні? Почитайте розгромний висновок Європейської комісії, яка говорить про те, що не може бути ніякої дубини у вигляді Ради національної безпеки і оборони, яка політизує ці процеси. Олігархів треба прибрати з впливу на процеси в державі.

А що відбувається сьогодні, коли ми чуємо, що «Приватбанк», який вже державний, говорить про те, що він не отримує доходи від заправок, які належать олігархам, коли у нас сьогодні санкції, введені Сполученими Штатами Америки щодо українських олігархів, не синхронізуються з українською системою санкцій, тому що влада не помічає цих олігархів? І тому насправді дуже важливо, щоб влада не брехала про те, що, начебто, Венеційська комісія сказала, що абсолютно безглуздий закон про олігархів, який ви тут так голосно приймали, треба тільки відтермінувати до закінчення воєнного стану. Це неправда, Венеційська комісія та наші міжнародні партнери, Європейський Союз сказали вам, що закон про олігархів не має нічого спільного з боротьбою з олігархами. Це політичний законопроект. А от боротися з олігархами потрібно наступним чином.

Перше – синхронізувати санкції Сполучених Штатів Америки з українськими санкціями і ввести нарешті санкції проти українських олігархів. До речі, канал «1+1» належить олігархам і підсанкційним особам, зокрема і пану Медведчуку.

Друге – потрібно насправді припинити вплив олігархів, у тому числі на цю сесійну залу.

Українці, коли ви бачите, що тут відбувається, не дивуйтеся, чому так. Тому що монобільшість, знаєте, як печворк, сформований з ноунеймів, яких сюди делегували саме олігархи. Люди без імені, без репутації, без фахового розуміння процесів, як керувати державою, прийшли в цей список 250, і абсолютно зараз так само голосують, коли їм сказали «за», не читаючи сутності проекту закону, у тому числі про олігархів. Саме ці люди проголосували за те, щоб 2 мільярди гривень

дати олігархам на олігархічні телеканали, які розповідають все добре про владу і жодного слова про те, що справді відбувається в парламенті, про те, які закони тут треба приймати, у тому числі і закон про Антимонопольний комітет. Наша фракція внесе поправки, які унормують цей законопроект, який не відповідає на 5 відсотків вимогам Європейського Союзу до права *acquis*. Ми маємо вичистити звідти всі репресивні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірино Володимирівно, дозвольте сказати декілька слів. Я все-таки попросив би вас без образ у бік жодних фракцій. Це основа світогляду будь-якого народного депутата, навіть з дуже великим досвідом.

Дякую.

Шановні колеги, наступна – Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна. Будь ласка, 5 хвилин.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., *голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановний пане Голово! Шановні колеги! Розкажу, можливо, для тих, хто не читає висновків Венеційської комісії, невеличкий секрет. Венеційська комісія ухвалила рішення про те, що розпіарений Україною так званий законопроект з деолігархізації немає нічого спільного з деолігархізацією і запропонувала відкласти його виконання на період після завершення воєнного стану. Це так дипломатично запропонувала Венеційська комісія.

Але одночасно Венеційська комісія і Європейська комісія звернулися і до Грузії, і до Молдови, які скопіювали розпіарений законопроект чи вже закон в Україні, негайно їх відмінити, що говорить про те, що така сама доля буде спіткати цю піар-акцію, яку було ухвалено у Верховній Раді і з якою так носилася виконавча влада України.

Одночасно Венеційська комісія наголосила на тому, що Україна має привести у відповідність із європейським законодавством антимонопольне законодавство. Український парламент знову-таки чомусь не з ініціативи уряду (що дуже дивно, здавалося, що мала б бути ініціатива уряду) напрацьовує цей законопроект, який ми зараз з вами розглядаємо. Тільки наш Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу тричі розглядав рішення, аналізував цей законопроект вже до другого читання, оскільки профільний комітет його переглядав, якщо не помиляюся, вісім разів.

Ми зараз маємо законопроект, який між першим і другим читаннями став, попри те, що він є з прапорцем, прямо суперечити праву Європейського Союзу, нашим міжнародно-правовим зобов'язанням у сфері європейської інтеграції.

Нагадаю, це один із законопроектів, який ми маємо прийняти для того, щоб виконати якісно умови, які були надані у зв'язку з отриманням нами кандидатського статусу членства в ЄС. Тому, колеги, я дуже прошу відповідально

поставитися до голосування тих поправок, які будуть зараз ставитися і для врахування, і для підтвердження.

Я дуже сподіваюся, що ця зала спроможна проявити відповідальність і дорослість у зв'язку з тією відповідальністю, яка стоїть перед нами, для позитивного висновку Європейської комісії щодо початку відкриття перемовин.

І ще одне, колеги. Ми цим законопроектом чомусь вирішили надати надзвичайні повноваження Антимонопольному комітету. Надзвичайні з точки зору створення ще одного правоохоронного монстра, який матиме певні відповідальності, які будуть пересікатися з іншими правоохоронними структурами. Одночасно ми цим законопроектом не пропонуємо жодного інституційного механізму, як забезпечити реальну незалежність цього органу. А це означає, що цей орган може бути використаний як політичний, економічний інструмент тиску проти конкурентів, проти опонентів і таке інше.

Тому, колеги, як на мене, цей законопроект потрібно відправляти на повторне друге читання, приводити його у відповідність із нормами Європейського Союзу і тоді приймати. Тоді ми зможемо чесно дивитися в очі українським виборцям, що ми, дійсно, зробили все, що від нас очікували, з точки зору запровадження реальної конкуренції в Україні і механізму, який забезпечуватиме дотримання цієї конкуренції.

Сподіваюся на розсудливість і мудрість цієї зали.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, у мене прохання: давайте спочатку всі виступлять і після цього будемо ставити поправки на голосування.

Кучеренко, 5 хвилин. Потім – Буймістер, 6 хвилин. Після цього перейдемо до розгляду поправок. Спочатку розглядатимемо поправки для їх врахування, а потім – для підтвердження.

Кучеренко Олексій Юрійович, 5 хвилин. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановний головуєчий! Шановні колеги! Я сьогодні дуже раціонально налаштований. Спробую навіть заощадити, не буду всі 5 хвилин використовувати.

По-перше, щойно прослухав чудовий виступ колеги Климпуш-Цинцадзе. Я сприймаю всі аргументи. Зараз спробую простіше пояснити питання і свої, і нашої фракції стосовно того, що відбувається.

Насправді, це незрозуміла історія, я сам заплутався в цих законопроектах. З'являються одні, другі, треті, четверті, скасовуються і таке інше. Це не є системною роботою, на превеликий жаль. Я хочу, щоб колеги з відповідного комітету сприйняли це як конструктивну критику.

Я ставлю просте запитання: а яких ще повноважень вам не вистачає, шановні наші колеги антимонопольники? Ми всі розуміємо, що тут нікого не треба переконувати, агітувати за конкурентне законодавство, за антимонопольну

справжню політику. Ми всі за це. Вийдіть на вулицю, запитайте будь-якого пересічного киянина, житомирянина, що він думає про комунальні монополії. Він вам дасть відповідь: «Ха-ха-ха, ви що, мене за ідіота тримаєте?». Запитайте будь-якого бізнесмена – малого, середнього, великого. До речі, звертаю увагу, методична помилка: ми не обговорюємо олігархів у цьому законопроекті, ми обговорюємо антимонопольне законодавство і дотримання конкурентного законодавства. До чого тут олігархи взагалі?

Так ось, продовжую. Запитайте малого, середнього підприємця, який так чи інакше стикається з діяльністю Антимонопольного комітету. Не думаю, що там буде багато позитивних оцінок.

Я знаю, що у своєму репорті Антимонопольний комітет відзвітував, що він наповнив бюджет аж 300 мільйонами гривень якихось штрафів. Це такий спірний аргумент. Ви знаєте, як і їхні колеги з НКРЕКП, так само замість прозорого регулювання монополії чомусь вирішили, що їхнє завдання штрафами наповнювати бюджет. Це не є їх головна функція. Їх головна функція – забезпечити невинне дотримання антимонопольної політики. В цих умовах, коли дійсно комітет не використав ті повноваження, які в нього є на сьогодні, він за українською традицією вимагає і просить нас дати йому нові надзвичайні повноваження: розшук, слідство, прослуховка і таке інше. Друзі, що вам заважає чотири роки визнати «Нафтогаз» нарешті монополією, бо вона такою є. Зрозумійте! Для того, щоб ми могли нормально працювати з НАК «Нафтогаз», зробити його нарешті прозорим повністю, зробити аудит, зрозуміти що таке економічно обґрунтована ціна на газ і тарифи, заспокоїтися, але йти за алгоритмом. Ні, ви цього не робите. І ось вам ключова відповідь на ефективність діяльності Антимонопольного комітету.

Це ж саме стосується і монополізації інших ринків. Це і ринок газу, ми щойно про нього говорили. Це енергетичні ринки, це житлово-комунальні ринки і таке інше.

Закінчуючи, хочу сказати одне: друзі, давайте не дурити один одного. Дійсно, нам потрібний деполітизований, професійний, рівновіддалений орган. З чого він починається? З того, що жодний чиновник (або навіть не чиновник, бо в Офісі Президента не чиновники, ви ж розумієте), жодна посадова особа або з Кабінету Міністрів, або з Верховної Ради, або з Офісу Президента не може навіть думки собі дозволити зателефонувати керівництву Антимонопольного комітету, іншому регулятору і дати якусь жорстку пораду що робити, що не робити, як на прикладі з ПАТ «Укрнафта» та іншими баталіями, які сьогодні розгортаються. Хоч один раз ви можете «послати» того, хто вам телефонує (цих клерків) і сказати: «Ні! Я Голова Антимонопольного комітету України. Я дію в інтересах України, а на вас я заявлю в ДБР наступного разу, якщо ви на мене будете тиснути». Ось що є незалежність цих органів і регулятора. Коли їх керівники будуть відповідати своїм посадам і своєму громадянському та посадовому обов'язкам.

Тому, друзі, стосовно цього законопроекту, то нічого корисного ми там не бачимо, і саме тому підтримувати «Батьківщина» його не буде. Починати треба з того, що є – виконуйте чинний закон, який, на превеликий жаль, не виконується. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, Буймістер, 6 хвилин. І після цього більше ніхто не виступатиме і ми зможемо переходити до поправок.

Бурміч, 1 хвилина.

Буймістер. Будь ласка.

БУЙМІСТЕР Л.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 223, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Всіх вітаю з сьогоднішнім святом! Знаєте, хочеться вам сказати, що українська державність починається з кожного з нас. У першу чергу вона починається з цієї зали. І це дуже знаково, що таку важливу реформу ми розглядаємо саме сьогодні, адже державність починається з того, як ми як Верховна Рада України проводимо процес реформування державних інституцій, як ми дотримуємося демократичних і прозорих процедур. Я скажу вам, чому я на цьому зараз наголошую.

Ще чотири роки тому, як тільки ми вступили на посаду, профільний підкомітет з питань розвитку конкуренції та рівних умов для бізнесу Комітету з питань економічного розвитку почав процес підготовки цієї реформи. І результатом цієї підготовки, до якої були долучені міжнародні партнери, стала реєстрація першого законопроекту [№ 2730](#), який досі не був розглянутий профільним комітетом, хоч і був зареєстрований у січні 2020 року.

Замість того, щоб взяти цю комплексну реформу і прийняти, доопрацювати її, зробити успішний кейс, ми побачили початок кулуарної боротьби в тих найгірших радянських і пострадянських традиціях, які панували в українському політикумі останні 30 років. Почали реєструватися альтернативні законопроекти один за другим, які насправді в частині повторюють законопроект № 2730, але вони всі не враховують однієї найважливішої речі. Основною ознакою незалежності регулятора, який має квазісудову функцію, колеги, є фактично тим рефері на ринку, який повинен мати свисток, червону картку і казати, кого видаляти з поля української економіки... На сьогодні не вирішено, щоб він призначався в незалежний спосіб. А саме порядок призначення і фінансова незалежність регулятора – це ті дві основи, на яких тримається реформа, їх виключили з цього етапу реформи.

Мені б дуже хотілося, щоб під час обговорення такого важливого євроінтеграційного законопроекту в залі був присутній Давид Арахамія, але його, на жаль, немає. Щоб він підтвердив, що за пропозицією монобільшості ми поділили цю реформу на дві частини, що саме монобільшість проголосує за другу, більш складну політичну її частину, де ми будемо змінювати порядок призначення державних уповноважених і робити цю інституцію справді

незалежною. Якщо ж ні, то всі ті ризики, про які вже казали колеги, і я можу підкреслити, що ми боролися з есбеушною «кашкою» протягом багатьох років, ми її зараз отримуємо в більшому обсязі в повноваженнях Антимонопольного комітету України, які на сьогодні нічим не збалансовані. Адже жодні коментарі від ринку, від фахівців, від експертів, від бізнес-асоціацій, позиція ГНЕУ та Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу не були враховані.

Тому, колеги, коли ми продовжуємо четвертий рік поспіль цей турборежим, давайте пам'ятати, що на нас лежить відповідальність за те, яким чином ми реформуємо країну, за те, чи дотримуємося ми тих принципів, за які сьогодні воюють Збройні Сили України і гинуть наші люди.

Якщо в нас продовжується кулуарщина, перевідкриття рішень комітету на друге читання по три, чотири рази, внесення поправок, узгоджених у закритих кабінетах, за зачиненими дверима, невідомо з ким і невідомо ким, ми не зможемо якісно побудувати демократичну систему в державі і не розбудуємо інституції, які є саме тією запорукою нашої інтеграції до Європейського Союзу і НАТО, які мають забезпечити на даному етапі рівні умови для входу на ринок усіх гравців, усіх бізнесів і позбавлення політичного впливу олігархів. От саме за це ми боремося, але саме цій меті і не відповідає цей законопроект. Тому, колеги, у нас є всі підготовлені матеріали для того, щоб його якісно доопрацювати, все зроблено і написано. Потрібна політична воля.

Арахамія, політична воля буде на другий етап реформи? Я прошу підтвердити вас це.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Бурміч, 1 хвилина. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Голово! Шановні колеги! Звичайно, можна вовка зайцем назвати, а зайця вовком, але суть від цього не міняється. Можна назвати цей закон євроінтеграційним, але, я думаю, якщо ми його приймемо, то нас можуть вигнати із асоціацій. Тому що на сьогодні Антимонопольному комітету достатньо важелів і повноважень для того, щоб ефективно проводити свою роботу, для якої він призначений, саме як регулятора. Надання Антимонопольному комітету правоохоронних функцій – це не те, що не конституційно, це незаконно і абсурдно. Немає ніяких таких функцій у жодній країні світу.

Тому ми вважаємо, що це не та суть і не та назва, якою його називають. Тому група «Відновлення України» не підтримуватиме цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, дякую. Висловились всі, хто бажав. Тепер більше виступів не буде. Перепрошую.

Шановні колеги, якщо всі виступили, переходимо тепер до поправок. Що? Ще Маслов, 1 хвилина. Будь ласка.

МАСЛОВ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Колеги, у цьому законопроекті передбачені положення про внесення змін до Господарського процесуального кодексу, здійснення низки заходів Антимонопольним комітетом України, в тому числі: арешт, опис майна тощо. І норми, на жаль, не були коректно прописані, адже не передбачено порядок скасування даного арешту майна, наслідків апеляційного оскарження майна.

Ми мали розмову з головою профільного комітету. Я попрошу його це підтвердити, оскільки законопроект вступатиме в дію з 1 січня наступного року, то до цього часу профільний Комітет з питань правової політики підготує відповідні зміни до Господарського процесуального кодексу України, вони мають бути підтримані в залі і внесені, щоб врахувати ці суттєві зауваження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги! Я перепрошую, ще Клименко – 3 хвилини і Юрчишин – 3 хвилини. Займайте поки місця, бо далі будуть поправки.

Клименко Юлія Леонідівна. Будь ласка, 3 хвилини.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Шановні колеги, в мене також до цього законопроекту є багато питань і поправок (у мене було понад 100 поправок). Я не буду їх ставити на голосування ні для врахування, ні для підтвердження. Тільки скажу, що проект закону достатньо «сирий» і він, як ми розмовляли з очільницею Антимонопольного комітету, вимагає не тільки другого етапу, але й доопрацювання першого етапу. Оскільки в ньому, на жаль, не враховані інтереси малого, середнього бізнесу, в ньому незрозумілі процедури, яким чином при розвитку економіки малий, середній бізнес підпадатиме під антимонопольне законодавство і не вирішується основне питання – це боротьба з олігархами. Тому що більше це нагадує, скажімо так, імітацію боротьби з олігархами, ніж реальну боротьбу.

Ми повинні прийняти цей законопроект відповідно до зобов'язань, які взяла Україна на себе для вступу в Європейський Союз, а також отримання макрофінансової допомоги. Але, на жаль, він не розв'язує жодної проблеми, яка є, а саме: позбавлення олігархів влади в багатьох секторах. Економіка України не розвивається не лише тому, що в Україні йде війна, чи тому, що у нас, наприклад, дороге кредитування, а тому, що більшість секторів економіки, які є прибутковими і цікавими для інвесторів, насправді монополізовані окремими бізнес-групами і окремими людьми, скажемо так. І, на жаль, це призводить до

того, що малий і середній бізнес взагалі не може розвиватися, не може переходити від мікро в малий, з малого в середній, з середнього у великий. Це велика проблема для майбутньої економіки, особливо для повоєнної України. Тому антимонопольне законодавство, як ми пам'ятаємо, було основою для росту, взагалі для розвитку економіки, наприклад, Сполучених Штатів Америки. Після прийняття антитрастового законодавства економіка Сполучених Штатів Америки почала розвиватися неймовірними темпами. Для нас так само антимонопольне законодавство є базовим для розвитку економіки.

На жаль, той варіант, який запропонований і комітетом, і запропонований авторами, не розв'язує жодної з цих проблем, не бореться з олігархами, не дозволяє малому і середньому бізнесу мати доступ до монопольних секторів і насправді не відповідає на питання, як ми будемо боротися з монополістами на ринку в майбутньому в повоєнній Україні. У нас є великий ризик утворення нових олігархів у повоєнній Україні, тому що ми бачимо, що вони вже почали формуватися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрчишин, 3 хвилини. І після цього ми переходимо вже до поправок.

ЮРЧИШИН Я.Р. Спробую зекономити час і вкластися в менше. Всі мої поправки, які не були враховані, спрямовані на виконання однієї з ключових тез програми ще тоді кандидата в президенти Володимира Зеленського про посилення народовладдя. Проблема в тому, що український споживач і об'єднання споживачів взагалі не мають можливості включатися в спори, ініційовані Антимонопольним комітетом. І була досить логічна позиція, яка в робочій групі отримала підтримку всіх фракцій про те, що давайте посилимо роль споживача та їх об'єднання у спорах. Бо це дивно, але, наприклад, коли Фірташ обдирає через газову монополію споживачів, то в них немає можливості себе захистити через Антимонопольний комітет. Надзвичайно дивно, що весь комплекс цих поправок був банально виключений з законопроекту, не підтриманий і нібито є обіцянка, що в якомусь другому пакеті змін це відбудеться. Це нонсенс, друзі. Ми маємо відстоювати інтереси тих, хто нас обирає, хто нас направив до парламенту. Тому не затягуватиму час, але без захисту споживачів і Антимонопольного комітету як механізму для споживачів ця реформа приречена, тому звісно ми її підтримувати не будемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Завершили виступи. Ніхто більше не хоче виступити щодо своїх поправок. Переходимо тепер до поправок безпосередньо. Шановні колеги, десять поправок для врахування від фракції «Європейська солідарність». Хто буде виступати? Я не бачу.

Іванно Орестівно, будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Шановні колеги! Поправка 133. Редакція, яку пропонується ухвалити сьогодні, надає Антимонопольному комітету реально дуже суттєві повноваження, зокрема проводити огляд службових приміщень, транспортних засобів, вилучати, накладати арешт на предмети, документи, різні носії інформації, які можуть бути доказами у справі. Поправка, яку я пропоную, має на меті...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванно Орестівно, я перепрошую, поправка 133 – це не ваша поправка. Подивіться, будь ласка уважно.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Моя.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, одну секунду. Колеги, ми розберемося (*Шум у залі*).

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. У мене в таблиці моя.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас в таблиці – це поправка Федієнко, яка врахована частково (*Шум у залі*).

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Поставте поки що поправки на голосування для підтвердження. Я повернуся до них, передивлюся таблицю. Але в мене таблиця роздрукована і це поправка 133.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас також порівняльна таблиця роздрукована.

Зараз, одну секунду. Ми хочемо розглянути спочатку всі поправки, які для врахування, а потім – для підтвердження.

А про що поправка, Іванно Орестівно? Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Поправка про те, що я пропоную саме законом передбачити те, в якій спосіб Антимонопольний комітет може проводити ці обшуки і може мати додаткові повноваження стосовно проведення оглядів службових приміщень, транспортних засобів і таке інше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це поправка 137. Вона справді відхилена комітетом. Будь ласка, позиція комітету.

НАТАЛУХА Д.А. Дякую. Передбачено для незаконного регулятора, яким є Антимонопольний комітет, окремий порядок проведення відповідних перевірок. Цей законопроект в останній редакції вносить достатньо суттєві зміни, які обмежують потенційне перевищення повноважень Антимонопольним комітетом, а саме рішення суду. Тобто Антимонопольний комітет виключно за рішенням і з дозволу суду зможе здійснювати відповідні заходи. На думку авторів і з точки

зору загальної практики, і європейської, і американської, цього достатньо для того, щоб гарантувати об'єктам розслідування Антимонопольного комітету дотримання процедури в процесі відповідних дій Антимонопольного комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 137 Климпуш-Цинцадзе Іванни Орестівни комітетом відхилена. Автор наполягає на врахуванні. Аргументи сторін почули.

Ставлю на голосування поправку 137. Прошу голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Іванно Орестівно, починайте з номера, а ми будемо дивитися, чи співпадає. Будь ласка, назвіть номер наступної поправки.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Поправка 313, але ви кажете, що на чотири пункти змістилося, то виходить, що поправка 317.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми зараз подивимося. Ви говоріть поки щодо неї, Іванно Орестівно.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Цим законопроектом пропонується надати можливість Антимонопольному комітету отримувати будь-яку інформацію, і в тому числі яка становить банківську, нотаріальну та іншу таємницю. Таких повноважень не має взагалі жоден орган, який на сьогодні отримує, навіть за рішенням суду, доступ до банківської таємниці. Навіть та ж сама податкова служба має чітко вказати, за який період часу, за яким рахунком має бути надано інформацію. Тобто не будь-яка інформація, є певні обмеження.

Тому я пропоную своєю поправкою в частині надання інформації, яка становить банківську таємницю, уточнити, яка саме банківська таємниця може розкриватися, а це інформація стосовно операцій за рахунками конкретної юридичної...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванно Орестівно, це поправка 320.

Позиція комітету щодо поправки 320.

НАТАЛУХА Д.А. Дякую, колеги. Справді, питання доступу Антимонопольного комітету до банківської таємниці було предметом достатньо серйозної дискусії, у тому числі дискусії між двома незалежними регуляторами: Антимонопольним комітетом і Національним банком України. Відбулася зустріч, на якій узгодили редакцію поправки щодо окремого доступу Антимонопольного комітету до банківської інформації. Цей доступ є доволі урізаним, але достатнім для того, щоб Антимонопольний комітет проводив свої функції. Відповідно

поправка, яка є консенсусною в редакції і Національного банку, і Антимонопольного комітету, врахована в тексті цього законопроекту. Тому ваша поправка була відхилена через те, що врахували поправку, узгоджену з Національним банком України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 320 Климпуш-Цинцадзе комітетом відхилена. Аргументи ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято.

Назвіть номер наступної поправки, будь ласка, Іванно Орестівно.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Поправка 402. Я думаю, що це вже правильно. Зверніть увагу, що автори законопроекту пропонують надати можливість Антимонопольному комітету проводити перевірки, накладати арешт, вилучати документи в місцях проживання та інших володіннях особи. А це означає, що Антимонопольний комітет може приходити в будь-яку квартиру, в будь-який приватний будинок, не кажучи вже про те, що він шукає якісь порушення у сфері захисту економічної конкуренції, що є абсолютно неприпустимим. Навіть правоохоронні органи не можуть собі таке дозволити знову-таки без рішення суду.

Я здивована, що ця поправка є відхиленою. Вважаю, що дійсно у місцях проживання особи не мало б проводитися таких перевірок Антимонопольним комітетом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, це поправка 402. Будь ласка, позиція комітету коротко.

НАТАЛУХА Д.А. Дякую. Це одна з таких найбільш гострих тем цього законопроекту. Справа полягає в тому, що станом на сьогодні у Антимонопольного комітету і де-факто і де-юре вже є повноваження здійснювати перевірки, але ці повноваження не деталізовані і не розписані. Тобто процедура, так як це позапроцесуальний орган, так як це окремий і незалежний регулятор, на нього не розповсюджується сфера діяльності процесуальних кодексів.

Відповідно цей законопроект деталізує і унормовує порядки проведення таких перевірок і виставляє певні «червоні прапорці». Тобто ми від загального «може проводити перевірки» ідемо до спеціального і до конкретного «може, яким чином, що це передбачає і що є перевіркою».

Тому ваша поправка була відхилена з точки зору того, щоб дати деталізацію перевірки Антимонопольного комітету, а не лишати це на розсуд їхнього внутрішнього регулювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 402 Климпуш-Цинцадзе. Вона комітетом відхилена, позицію сторін ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка, Іванно Орестівно.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Я за порядковістю повернуся ще до поправки 284.

Я пропоную залишити статтю 22 закону в такій редакції, в якій на сьогодні вона існує в чинному законодавстві, оскільки Антимонопольний комітет чомусь вирішив собі надати такі повноваження як вимогу чи письмовий виклик для надання пояснень суб'єктами господарювання.

Цікаво, яким чином Антимонопольний комітет викликатиме якихось представників юридичних осіб чи, можливо, інших представників надавати письмові пояснення? Це ж не СБУ, не ДБР чи інші правоохоронні органи. В антимонопольних відомствах у європейських країнах таких повноважень немає, відповідні аналоги нашому АМКУ. Тому я пропонувала б залишити редакцію статті чинного Закону «Про Антимонопольний комітет України» в такій формі, як вона є сьогодні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 284 авторства Климпуш-Цинцадзе. Вона комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 61.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, повітряна тривога. Як ми і говорили, зараз ми всі до її завершення розходимося по укриттях. Але враховуючи те, що вже після цього ми не зможемо, я думаю, зібратися в залі, тому розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено.

Дякую всім за результативну роботу. Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую на необхідності непоширення інформації щодо його початку.

Разом до перемоги і слава Україні!